
Yatırım Projesi

- **Değerlendirme ve Analiz**
 - **Sistem Yaklaşımının Önemi**
-

Plan, Proje ve Yatırım Projesi Arasındaki İlişki – Yatırım Projesinin Tanımı

- Daha önce tanımı yapıldığı üzere; **Proje**, bir **plan (ve amaçları) çerçevesinde**, belli bir zaman döneminde, belirli kaynaklarla, diğerlerinden bağımsız olarak gerçekleştirilebilecek birbiri ile doğrudan ilişkili faaliyetler kümesidir.
 - **ÖRN:** Bir ürün geliştirme planında; bir AR-GE projesi, bir Yatırım projesi, bir Tanıtım projesi
- **Yatırım Projesi ise;**
 - bir plan çerçevesinde,
 - belli bir zaman döneminde,
 - belirli kaynaklarla gerçekleştirilebilecek
 - ***mal ve hizmet üretimine yönelik***
 - birbiri ile doğrudan ilişkili faaliyetler kümesidir.
- Yani, bir Sabit Sermaye Yatırım Önerisidir.

Yatırım Projelerinin Sınıflandırılması

a) Yeni yatırım projeleri

Yeni bir tesisin/fabrikanın kurulması

b) Tamamlanma-genişletme (tevsii) ytr. projeleri

Mevcut tesiste kapasite artışına yönelik yatırım.

c) Yenileme yatırım projeleri

İşleyen tesisin eskimiş üretim araçlarının yenilenmesi

d) Modernizasyon yatırım projeleri

İşleyen tesisteki üretim araçların, **yıpranmamış ancak demode araçların**, yeni teknolojiye sahip parçalarla ekonomik kullanımın sağlanması

Yatırım Projelerinin Analizi– Fizibilite Çalışması

Yatırım projesi hazırlama ve değerlendirme çalışması veya başka ifadeyle **“fizibilite (yapılabilirlik) etüdü”** genel olarak **3 temel amaç** için hazırlanır :

- **Makro ve mikro açıdan:** Yukarıda bahsedildiği üzere **optimal kaynak kullanımının** sağlanması amacıyla,
- **Devlet açısından:** Devletin çeşitli sektörler vereceği **teşviklerde** kredilerin doğru yatırımlara yapıldığının ispatlanması lazımdır.
(Teknoloji Bakanlığı Proje Örneği, Ekon. Bak Teşvik Belgesi)
<https://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/yatirim/anasayfa>
- **Kreditörler açısından:** Kreditörler, **kredi talep edilen yatırım önerisinin talep edilen borcu ve faizini zamanında ödeyebileceğinden** emin olmak ister.
(Örn. Bankaların İsteddiği / Yaptığı Proje Analizleri)
Proje analizi, sadece tek bir projenin kabul veya reddedilmesine yönelik olarak değil, geniş ölçüde, alternatif projeler arasında seçim yapmak amacıyla da uygulanır.

Yatırım – Proje - Teşvik Kurumlar

- Yatırımların planlanması ve proje analizi konusu 1960'ların sonu ve 1970'li yıllarda (planlama dönemi) Türkiye'de de önemle ele alınmış, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB), Devlet Yatırım Bankası (DYB), Sanayi Bakanlığı ve Odalar Birliği gibi kuruluşlar, işlevleri ile uyumlu olarak konuya eğilmişlerdir.
- Son yıllarda ülkemizde kamu kesiminde yatırım ve kalkınma plan ve programları ile bunlarla ilgili istatistik ve raporlara Kalkınma Bakanlığı web sitesinden ulaşılabilir: www.kalkinma.gov.tr
- Yatırım teşvikleri vb. için yine Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Teknoloji Bakanlığı siteleri incelenebilir.
 - Örn. <https://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/yatirim/anasayfa>
 - GÜNCEL HABER: <https://www.dunya.com/ekonomi/zeybekci-100-milyar-tllik-tesvik-27-martta-verilecek-haberi-406181>

Teşvik Örnek KAP Açıklaması SASA 13.03.2018

YAYINLANAN ACIKLAMA ASAGIDA BULUNUYOR:

BAKANLAR KURULU KARARIYLA YURURLUGE KONULAN YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERILMESI KAPSAMINDA, EKONOMI BAKANLIGINCA DA UYGUN GORULEN SIRKETIMIZIN ANA HAMMADDELERI OLAN PTA, MEG VE POLIMER URETIM TESISI KURULMASI AMACIYLA, KAMUOYU ILE DAHA ONCE PAYLASILAN 3,66 Milyar USD tutarındaki teşvik başvurusuna ilaveten

POLIPROPILEN (PP), POLIETILEN (PE), POLIVINIL KLORID (PVC), SUPER EMICI POLIMER (SAP), POLYESTER CIPS VE LIMAN YAPIMI ILAVE YATIRIMLARINI ICEREN 4,8 Milyar USD tutarındaki yatırımlarımız için de şirketimiz tarafından teşvik başvurusunda bulunulmuştur. Şirketimizin bu kapsamda yapmış olduğu teşvik başvurularının toplam tutarı 8,46 milyar USD olmuştur.

BU YATIRIMLAR KAPSAMINDA YINE DAHA ONCE KAMUOYU ILE PAYLASILAN TURKIYE PETROLLERI ANONIM ORTAKLIGINA (TPAO) AIT HATAY-DORTYOL`DAKI ARAZISININ DE ICINDE BULUNDUGU YAKLASIK 5.500.000 M² ARSAYA ALTERNATIF OLARAK ADANA/YUMURTALIK BOLGESINDE YAKLASIK 6.000.000 M² ARSANIN DA YATIRIMLARDA DEGERLENDIRILMESI AMACIYLA SATINALMA, TAHSIS...

Yatırım Projelerinde “Sistem Yaklaşımı” Önemlidir

- Yatırım projesinin geniş ve bütüncül olarak hazırlanması ve değerlendirilmesi için sistem yaklaşımının kullanılması gerekir.
- **Sistem** belli bir amacı gerçekleştirmek için birlikte çalışan ve birbiriyle etkileşim içinde bulunan parçalar bütünüdür.
- Ekonomi => Sektör => İşletmeler => Üretim, Finansman, İK, Pazarlama

Yatırım Projelerinde “Sistem Yaklaşımı” Önemlidir

Çeşitli parçalardan oluşan **bir bütünün sistem olabilmesi için gerekli 2 temel özellik:**

a) Bir amacı olmak

Sistemin gerçekleştirmeyi istediği amacı bulunur.

b) Parçalar arasında etkileşim bulunması

Etkileşim sistemin temel özelliğidir. Sistemler en basitten, en karmaşığa doğru sıralanabilir. En tepedeki sisteme “süper” (supra) sistem denir. Hiyerarşik sistem düzeninde etki-tepki sürecinde gelişme dengesi (homeostasis) sağlayamayan sistemler yok olmaya (entropi) mahkumdur.

ÖRNEKLER: Sistemik Krizler; İşletme alt sistemleri arasındaki etkileşim

Yatırım Projelerinde “Sistem Yaklaşımı” Önemlidir

- **Kapalı sistem:** çevresiyle ilişkisi bulunmaz.
- **Açık sistem:** çevresiyle ilişki halindedir, **çevreden girdi alırlar ve işleme tabi tutarak ve çevrenin tepkilerine göre düzelterek (self correction) çevreye geri besleme yaparlar.**
- Böylece açık sistemler **istikrarlı gelişim dengelerine (hemeostasis) ulaşmayı** ve varlıklarını devam ettirmeyi hedeflemektedir.

Yatırım Projelerinde “Sistem Yaklaşımı” Önemlidir

- ❑ Yatırım projesi, aynı zamanda bir “sistem oluşturma” önerisidir.
- ❑ Bu nedenle, sistem yaklaşımı hem yatırım önerisinin kendi içinde bütünsel olarak, hem de çevre ile (*sektör alt sistemi, genel ekonomi, ülkenin toplam sistemi*) etkileşimini göz önüne alarak istikrarlı bir gelişme dengesi (***homeostasis***) gösterecek sistemin dizaynına ışık tutacaktır.

Yatırım Projelerinde “Sistem Yaklaşımı” Önemlidir

Sistem yaklaşımıyla beraber ;

- ❑ Proje **hazırlama aşamasında**, yatırım önerisinin **hem kendi içinde hem de çevreyle sistem hiyerarşisi içerisinde yer alan sistemlerle** bütünsel olarak incelenmesi sonucunda, **sistemin istikrarlı gelişim dengesine ulaşılmasına katkıda bulunacak bir tesisin (yatırımın) oluşturulması** sağlanır.
- ❑ Yatırım önerisinin **sonuçlarını değerlendirme aşamasında** daha geniş bir perspektifin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

(Örn. kamu projelerinde gelirin bölüşümü ve dağılımı etkilenir; işletme yat. proj. İse gelir dışı etkiler olur: rakiplerin piyasaya girişini engelleme, prestij sağlama vb.)